

[O. Mathiasen.]

Jeg må måske have lov til at nævne noget, som ikke er berørt af andre ordførere i dag, men som er omtalt for nogen tid siden i tinget af min kollega det ærede medlem hr. Morten Lange; det er, om det ikke var muligt i en nødsituation at frigøre nogle af de adskillige hundrede lærere, som aftjener deres værnepligt, om man ikke i en nødsituation kunne frigøre dem til et samfundsnyttigt arbejde i den danske folkeskole, når vi nu har en så stor lærermangel, som tilfældet er. Vi behøver ikke at diskutere selve princippet, men blot dette klare spørgsmål, om man ikke i en nødsituation kunne se bort fra, hvad man ellers mener om dette spørgsmål, og lade disse lærere komme ind på de mange ledige pladser i den danske folkeskole.

Til slut har jeg et par mere principielle bemærkninger, som jeg dog skal gøre ganske korte.

Jeg kan vist uden at overdrive sige, at dette lovforslag har virket som en chokrapport ikke alene i skole- og lærerkredse, men også ude i store kredse af befolkningen. Sagen er den, at siden loven af 1958 blev vedtaget, har der overalt i vort land været en meget livlig og meget interessant skoleaktivitet både i diskussion og i handling, en aktivitet og en optimisme, som står i den grelleste modsætning til den pessimisme, som dette lovforslag giver udtryk for. Man spørger sig selv, hvordan i al verden der skal skaffes dækning for denne skoleaktivitet, når lærermangelen nærmer sig det katastrofale og måske inden længe bliver katastrofal. Denne skoledebat er blevet stærkt inspireret af de betænkninger, der er udkommet i 1961 som et resultat af læseplansudvalgets arbejde, betænkninger, som i høj grad — det kan jeg godt sige uden at forklejne nogen — er inspireret af den højtærede nuværende undervisningsminister.

Ikke mindst den sidste betænkning er meget med i diskussionen og det af gode grunde, bl. a. fordi den giver en række efter min mening fortrinlige anvisninger på, hvordan der kan og bør lægges en hel række store og små nye opgaver ind i skolerne. Jeg kan nøjes med at nævne sådanne ting som lejrskolearbejde, det, man kalder de audio-visuelle fag: fjernsyn o. lign., teater og film, indførelse af såkaldte risikofag som

undervisning i førstehjælp, bekæmpelse af brand, elektricitetsskader o. s. v., for ikke at tale om alle de planer, som går ud på, at skolen også i højere grad skal tage sig af børnene i deres fritid, ja, så galt om aftenen. Og hertil kan føjes den megen tale om at få undervisningstiden forlænget med et 8., 9. og 10. skoleår. Så sent som forleden aften var det ærede medlem hr. K. B. Andersen inde på at tale om dette i radioen — det er jo i øvrigt drøftet ved så mange andre lejligheder.

Jeg nævner ikke disse ting for at komme ind på en principiel debat om skolen i det hele taget — det kunne ellers være fristende nok, men det kan vi få lejlighed til en anden gang — men jeg gør det for at få hele denne skoleaktivitet sat i relief til denne chokrapport om den katastrofale lærermangel. Hvordan skaffe lærere til alt dette nye, når vi mangler lærere til det allernødvendigste?

Jeg skal ikke opholde mig ved det, jeg ellers havde tænkt mig at sige lidt om, men som allerede har været omtalt, nemlig det misforhold, der er mellem de prognoser, man har opstillet; hvordan kan det gå til, at man kan lave prognoser, der er så forskellige som den, der er udarbejdet af Danmarks Lærerforening, og så den, der foreligger i bemærkningerne til lovforslaget? Men det er en kendsgerning, at vi har denne lærermangel, og at vi må se at komme den til livs.

Jeg kan i det store hele sige, at jeg finder, at de foreliggende kendsgerninger er af opmuntrende karakter. Der sker en vældig udvikling inden for skolens verden; der er en glædelig aktivitet for at få skolelovene udnyttet på den bedste måde. Jeg synes ikke, der er grund til at lamentere over denne udvikling, tværtimod. Der sker noget i skolens verden. Det vil der også gøre fremover. Hvis blot ikke den storpolitiske udvikling spolerer det hele, skal vi nok komme igennem denne lærermangel. Der er det triste ved det, at hvis vi i dette år og i de kommende år mere skal sætte vore kræfter ind på at bygge beskyttelsesrum end på at bygge skoler, og hvis vi mere skal bestræbe os på at anskaffe beredskabspakker med minutkød, chokolade og transistorradioer end på at anskaffe skolemateriel og skal uddanne instruktører i brug af gasmasker i stedet for at uddanne lærere, så